

Research Paper

The demand for freedom and rights in Rawls' theory of justice; an examination of the growing enthusiasm for social welfare and extreme nationalism in contemporary Western societies."

Hadi Saadatmanesh¹ , Mohammad Kazem Elmi Sola^{*2} , Hossein Behravan³

¹ PhD student in Philosophy, Islamic Azad University, Sabzevar Branch, Iran

² Associate Professor of Islamic Philosophy and Theology, Faculty of Theology, Ferdowsi University Mashhad, Iran

³ Associate Professor of Islamic Philosophy and wisdom, Faculty of Humanities, Islamic Azad University, Sabzevar Branch, Iran

[10.22080/jep.2025.28934.1273](https://doi.org/10.22080/jep.2025.28934.1273)

Received:

April 6, 2025

Accepted:

June 19, 2025

Available online:

July 13, 2025

Abstract

With the transformation of the nature of social movements in recent years, from rights-seeking and justice-oriented movements to nationalistic and social welfare-focused movements in Western societies, it appears that John Rawls' philosophical theory of justice faces a serious challenge in utilizing the tools required to establish justice as fairness. The liberalistic values envisioned by Rawls, which have fully governed Western societies in recent years, have failed to establish his principles of justice, which include the principle of equality and the principle of difference, in a well-ordered society aimed at securing an ever-greater share of primary goods, through the tools of foundational ideas, the most prominent of which are the idea of the original position and decision-making from behind the veil of ignorance, within Western societies. The authors of this article believe that the tools introduced by Rawls for establishing the principles of justice are insufficient; thus, they analyze and critique Rawls' viewpoint and, in the conclusion section, present an alternative approach to address the impasse of the growing enthusiasm for social welfare against the demand for freedom and rights, as well as to counter extreme nationalism.

Keywords:

John Rawls, Justice, Fairness, Brexit, Demand for Freedom and Rights

***Corresponding Author:** Mohammad Kazem Elmisoula

Address: Ferdowsi University Mashhad, Iran.

Email: elmi@um.ac.ir

Extended Abstract

1. Introduction

John Rawls's theory of justice, centered on "justice as fairness," offers a framework for equitable distribution of primary goods in liberal societies, using tools like the original position, veil of ignorance, and principles of equal liberty and difference (Rawls, 1971). However, contemporary Western social movements, such as Brexit (2016), the 2016 U.S. presidential election, and France's Yellow Vests protests (2018), driven by extreme nationalism and social welfare demands, challenge its applicability. These movements highlight issues like national identity, class divides, and power dynamics that Rawls's framework struggles to address. This study critically analyzes the theory's limitations from sociological and postmodern perspectives, examines its relevance to modern movements, and suggests reforms to align it with current societal complexities.

2. Methods

The study employs a **descriptive-phenomenological method**. It begins by outlining Rawls's theory, focusing on core concepts (justice as fairness, original position, principles of justice). A critical analysis follows, using sociological perspectives (e.g., Sandel, 1982) and postmodern critiques (e.g., Foucault, 1977; Bauman, 2000) to assess limitations in addressing identity, power, and social fluidity. Three case

studies—Brexit, the 2016 U.S. election, and Yellow Vests—are analyzed using secondary sources like news articles and academic studies (e.g., Becker et al., 2017; Spire, 2018) to illustrate practical shortcomings. Reform proposals are developed based on findings to enhance the theory's applicability. The analysis combines philosophical inquiry with empirical evidence from Western societies.

3. Results

Rawls's theory is inadequate for contemporary challenges. The **original position** and **veil of ignorance** are overly abstract, neglecting social identities like ethnicity or class (Sandel, 1982). Foucault (1977) argues that power relations, absent in Rawls's framework, shape outcomes, as seen in elite-driven Yellow Vests policies. The **principles of equal liberty and difference** fail to address inequalities; Brexit reduced opportunities for the disadvantaged, contradicting the difference principle (Becker et al., 2017). The **well-ordered society** concept is incompatible with polarization, as in the 2016 U.S. election (Fukuyama, 2018). Bauman's (2000) "liquid modernity" highlights social fluidity, undermining stable consensus. Case studies confirm these critiques: Brexit prioritized national identity, the 2016 U.S. election weakened cooperation, and Yellow Vests exposed distributive justice failures (Spire, 2018). The table below summarizes key findings:

Movement	Key Issue	Rawlsian Tool Violated	Evidence
Brexit (2016)	Extreme nationalism	Equal liberty, difference principle	Reduced migrant rights (Becker et al., 2017)
2016 U.S. Election	Populism, nationalism	Overlapping consensus	Paris Agreement withdrawal (Colvin & Pace, 2017)
Yellow Vests (2018)	Social welfare demands	Difference principle	Tax policies harmed the disadvantaged (Spire, 2018)

4. Conclusion

Rawls’s theory struggles with modern nationalism, inequality, and power dynamics. Sociological and postmodern critiques highlight its limitations, confirmed by movements like Brexit, the 2016 U.S. election, and Yellow Vests. Proposed reforms include: (1) flexible principles, prioritizing the difference principle in crises (Spire, 2018); (2) global justice to counter nationalism (Fukuyama, 2018); (3) enhancing the original position with identity factors (Sandel, 1982); and (4) strengthening overlapping consensus via public dialogue (Williamson, 2018). Future research should compare Rawls’s theory with other justice frameworks and explore non-Western contexts. Revising Rawls’s theory is essential for fostering equitable societies.

Funding

There is no funding support.

Authors’ Contribution

The primary author (Hadi Saadatmanesh) was responsible for conceptualizing the

study, conducting the literature review, analyzing data, drafting the manuscript, and revising it based on feedback. Dr. Elmi, as the supervisor, provided continuous guidance throughout the research process, offering critical insights on content and structure. Dr. Behravan, as the advisor, contributed valuable consultations to refine the theoretical framework and analyses.

Conflict of Interest

Authors declared no conflict of interest.

Acknowledgments

The author sincerely thanks Dr. MohammadKazem Elmi, the supervisor, for their continuous and insightful guidance, and Dr. Hossein Behravan, the advisor, for their valuable consultations. Gratitude is also extended to the reviewers of *Kavosh-haye Falsafe va Din* for their constructive feedback and to the editorial team for the opportunity to revise and resubmit.

References

- Bauman, Z. (2000). *Liquid modernity*. Polity Press.
- Becker, S. O., Fetzner, T., & Novy, D. (2017). Who voted for Brexit? A comprehensive district-level analysis. *Economic Policy*, 32(92), 601–650.
<https://doi.org/10.1093/epolic/ix012>
- Foucault, M. (1977). *Discipline and punish: The birth of the prison* (A. Sheridan, Trans.). Penguin Books.
- Fukuyama, F. (2018). *Identity: The demand for dignity and the politics of resentment*. Farrar, Straus and Giroux.
- Rawls, J. (1971). *A theory of justice*. Harvard University Press.
- Sandel, M. J. (1982). *Liberalism and the limits of justice*. Cambridge University Press.
- Spire, M. (2018, December 1). Aux sources de la colère contre l'impôt. *Le Monde Diplomatique*.
<https://www.monde-diplomatique.fr/2018/12/SPIRE/59371>

علمی

طلب آزادی و حق در نظریه عدالت رالز: بررسی اشتیاق روبه تزايد رفاه اجتماعی و ناسیونالیسم افراطی در جوامع غربی معاصر

هادی سعادت منش^۱ , محمد کاظم علمی سولا^{۲*} , حسین بهروان^۳

^۱ دانشجوی دکتری فلسفه، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سبزوار، ایران

^۲ دانشیار فلسفه و کلام اسلامی، دانشکده الهیات، دانشگاه فردوسی، مشهد، ایران

^۳ دانشیار فلسفه و حکمت اسلامی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سبزوار، ایران

[10.22080/jepr.2025.28934.1273](https://doi.org/10.22080/jepr.2025.28934.1273)

چکیده

با تغییر ماهیت جنبش‌های اجتماعی در سالیان اخیر، از جنبش‌های حق طلبانه و عدالت محور به جنبش‌های ناسیونالیستی و رفاه اجتماعی در جوامع غربی، به نظر می‌رسد نظریه‌ی فلسفی عدالت جان رالز با چالش جدی در استفاده از ابزارهای مورد نیاز برای استقرار عدالت به مثابه‌ی انصاف روبه‌رو است. ارزش‌های لیبرالیستی مورد نظر رالز که در سالیان اخیر به‌طور کامل بر جوامع غربی حاکم بوده‌اند، نتوانسته‌اند اصول عدالت وی، که شامل اصل برابری و اصل تفاوت هستند، را در یک جامعه‌ی بسامان برای کسب هرچه بیشتر خیرهای اساسی، با ابزار ایده‌های بنیادین، که شاخص‌ترین آن‌ها ایده‌ی وضعیت نخستین و تصمیم‌گیری از پس پرده‌ی جهل هستند، در جوامع غربی مستقر سازند. نگارندگان این مقاله بر این باورند که ابزار معرفی شده از سوی رالز برای استقرار اصول عدالت کافی نیستند؛ لذا به تحلیل و نقادی دیدگاه رالز پرداخته و در بخش نتیجه‌گیری، چهار راهکار اصلاحی، برای مقابله با بن‌بست اشتیاق روبه‌تزايد رفاه اجتماعی در مقابل طلب آزادی و حق، و همچنین مقابله با ناسیونالیسم افراطی را ارائه می‌نمایند.

تاریخ دریافت:

۱۷ فروردین ۱۴۰۴

تاریخ پذیرش:

۲۹ خرداد ۱۴۰۴

تاریخ انتشار:

۲۲ تیر ۱۴۰۴

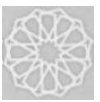
کلیدواژه‌ها:

جان رالز، عدالت، انصاف، جلیقه‌زردها، برگزیت، طلب آزادی و حق

* نویسنده مسئول: محمد کاظم علمی سولا

آدرس: دانشگاه فردوسی، مشهد، ایران.

ایمیل: elmi@um.ac.ir

۱ مقدمه

نظریه عدالت جان رالز (۱۹۷۱)، با معرفی مفهوم «عدالت به مثابه انصاف»، یکی از برجسته ترین چارچوب های فلسفه سیاسی قرن بیستم برای ایجاد تعادل میان آزادی و برابری در جوامع لیبرال دموکراتیک است (رالز، ۱۳۸۳). رالز با ابزارهایی مانند وضعیت اولیه، پرده جهل، و دو اصل عدالت (برابری و تفاوت) چارچوبی برای توزیع عادلانه خیرهای اولیه مانند آزادی، فرصت، درآمد، و عزت نفس ارائه می کند (Rawls, 1971). این نظریه برای جوامعی طراحی شده که رالز آن ها را «بسامان» می نامد، یعنی جوامعی که افراد در آن ها برای دستیابی به خیرهای اولیه رقابت می کنند، اما همکاری منصفانه را ارزش می دانند. با این حال، تحولات اخیر در جوامع غربی، مانند ظهور جنبش های ناسیونالیستی و رفاه طلبانه، کارآمدی این نظریه را به چالش کشیده اند (Becker et al., 2017; Spire, 2018). همپرسی برگزیت در بریتانیا (۲۰۱۶)، انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۱۶ آمریکا، و اعتراضات جلیقه زردها در فرانسه (۲۰۱۸) نمونه هایی از این چالش ها هستند (Guay et al., 2016; Williamson, 2018). این جنبش ها، که ریشه در ناسیونالیسم افراطی و مطالبات رفاه اجتماعی دارند، نشان دهنده شکاف هایی در پیش فرض های رالز درباره جامعه بسامان و اجماع همپوشان هستند (Fukuyama, 2018). ناسیونالیسم افراطی، با تأکید بر هویت های ملی و قومی، همکاری منصفانه را تضعیف می کند، و مطالبات رفاه اجتماعی، که بر بهبود شرایط مادی برای حداکثر افراد تمرکز دارند، گاهی با اصول عدالت رالز در تضاد قرار می گیرند (Hobsbawm, 1990; Segal, 2010). جنبش جلیقه زردها نشان داد که سیاست های مالیاتی، مانند افزایش مالیات سوخت، به جای حمایت از محرومان، فشار بیشتری بر اقشار کم درآمد وارد کرد (Spire, 2018). این مقاله با روش توصیفی-تحلیلی به این پرسش می پردازد: چرا ابزارهای نظریه رالز در مواجهه با جنبش های

ناسیونالیستی و رفاه طلبانه ناکافی هستند، و چگونه می توان این نظریه را برای پاسخگویی به چالش های معاصر اصلاح کرد؟ هدف مطالعه، نقد تحلیلی نظریه رالز و ارائه پیشنهادهایی برای بهبود آن است. ابتدا نظریه رالز به صورت مختصر تبیین می شود، سپس ابزارها و اصول آن از منظر کارآمدی در جوامع غربی معاصر نقد می گردد. در ادامه، جنبش های برگزیت، انتخابات ۲۰۱۶ آمریکا، و جلیقه زردها به عنوان شواهد تجربی بررسی شده و ارتباط آن ها با ناکارآمدی نظریه رالز تحلیل می شود. در نهایت، پیشنهادهایی مانند انعطاف پذیری در اولویت بندی اصول عدالت، گسترش نظریه به سطح جهانی، و تقویت گفت و گو عمومی ارائه می شود. این مطالعه بر ضرورت بازنگری نظریه رالز برای انطباق با واقعیت های اجتماعی معاصر تأکید دارد و راه را برای تحقیقات آینده، مانند مقایسه نظریه رالز با سایر نظریه های عدالت، هموار می کند (بشریه، ۱۳۷۵؛ لسناف، ۱۳۸۵).

۲ تبیین نظریه عدالت جان رالز

جان رالز در کتاب «نظریه عدالت» (۱۹۷۱) چارچوبی برای توزیع عادلانه خیرهای اولیه در جوامع لیبرال دموکراتیک ارائه کرد که با عنوان «عدالت به مثابه انصاف» شناخته می شود (Rawls, 1971). این نظریه برای جوامعی طراحی شده که رالز آن ها را «بسامان» می نامد، یعنی جوامعی که در آن ها افراد برای دستیابی به خیرهای اولیه مانند آزادی، فرصت، درآمد، و عزت نفس رقابت می کنند، اما همکاری منصفانه را ارزش می دانند (رالز، ۱۳۸۳). نظریه رالز بر دو اصل بنیادین استوار است که نحوه توزیع این خیرها را تنظیم می کنند.

اصل برابری بیان می کند که هر فرد حق دارد از مجموعه ای برابر از آزادی های اساسی برخوردار باشد، مانند آزادی بیان، وجدان، مالکیت، رأی دادن، و مشارکت سیاسی (Rawls, 1971, p. 84). این اصل تضمین می کند که هیچ کس به دلیل نژاد، جنسیت، یا موقعیت اجتماعی از حقوق اساسی محروم نشود.

ملحدان می‌توانند بر آزادی بیان توافق کنند، زیرا این اصل برای همه قابل قبول است (رالز، ۱۳۷۶). این اجماع به ایجاد وحدت در جوامع متنوع کمک می‌کند و از قطبی‌سازی جلوگیری می‌نماید.

رالز خیرهای اولیه را به‌عنوان نیازهای اساسی تعریف می‌کند که هر فرد عقلانی برای تحقق اهداف زندگی خود به آن‌ها نیاز دارد (Rawls, 1971, p. 92). این خیرها شامل آزادی‌های اساسی، فرصت‌های برابر، درآمد و ثروت، و پایگاه اجتماعی هستند. نظریه رالز فرض می‌کند که افراد در جامعه بسامان برای این خیرها رقابت می‌کنند، اما در چارچوبی که همکاری منصفانه را تضمین می‌کند. با این حال، جنبش‌های اجتماعی معاصر، مانند برگزیت، انتخابات ۲۰۱۶ آمریکا، و جلیقه‌زدها، نشان می‌دهند که این پیش‌فرض‌ها در جوامع غربی امروز به چالش کشیده شده‌اند، زیرا هویت‌های ملی و مطالبات مادی بر تصمیم‌گیری‌های اجتماعی غالب شده‌اند (Becker et al., 2017; Spire, 2018). در بخش‌های بعدی، این چالش‌ها با جزئیات بیشتری نقد و تحلیل می‌شوند (بشریه، ۱۳۷۵؛ لاوت، ۱۳۹۶).

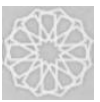
۳ نقد تحلیلی نظریه عدالت رالز

نظریه عدالت جان رالز، اگرچه چارچوبی قدرتمند برای ایجاد تعادل میان آزادی و برابری ارائه می‌دهد، در مواجهه با چالش‌های اجتماعی معاصر جوامع غربی با محدودیت‌های جدی مواجه است. این نقدها از سه منظر بررسی می‌شوند: محدودیت‌های ابزارهای مفهومی (وضعیت اولیه و پرده جهل)، ناکارآمدی اصول عدالت، و نقد مفهوم جامعه بسامان. برای تقویت تحلیل، از دیدگاه‌های جامعه‌شناختی (مانند مایکل سندل) و پست‌مدرن (مانند میشل فوکو و زیگموند باومن) استفاده می‌شود که ناکافی بودن نظریه رالز در برابر روابط قدرت، هویت‌های اجتماعی، و سیالیت جوامع مدرن را برجسته می‌کنند.

برای مثال، در یک جامعه عادلانه، همه افراد صرف‌نظر از پیشینه خود حق دارند در انتخابات شرکت کنند یا عقایدشان را آزادانه بیان کنند. اصل تفاوت، که به عدالت توزیعی مربوط است، نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی را تنها در صورتی مجاز می‌داند که دو شرط را برآورده کنند: نخست، این نابرابری‌ها باید به نفع محروم‌ترین افراد جامعه باشند؛ دوم، مناصب و فرصت‌ها باید تحت شرایط برابری منصفانه در دسترس همه قرار گیرند (Rawls, 1971, p. 85). این اصل به‌گونه‌ای طراحی شده که نابرابری‌ها، مانند تفاوت در درآمد، به بهبود وضعیت اقشار کم‌درآمد منجر شوند، مثلاً از طریق افزایش حداقل دستمزد یا ارائه خدمات عمومی بهتر مانند آموزش و بهداشت.

برای دستیابی به این اصول، رالز ابزار مفهومی «وضعیت اولیه» را معرفی می‌کند. در این وضعیت فرضی، افراد پشت «پرده جهل» قرار دارند، یعنی از موقعیت اجتماعی، استعدادها، نژاد، جنسیت، یا باورهای شخصی خود آگاهی ندارند (رالز، ۱۳۸۵). این ابزار تضمین می‌کند که تصمیم‌گیری درباره اصول عدالت بدون تعصب و بر اساس منفعت عمومی انجام شود. رالز فرض می‌کند که افراد در این وضعیت، به دلیل ناآگاهی از جایگاه خود، اصولی را انتخاب می‌کنند که عادلانه و منصفانه باشند، مانند اصل برابری و اصل تفاوت (Rawls, 1971, p. 136). برای مثال، چون هیچ‌کس نمی‌داند آیا در آینده جزو اقشار محروم خواهد بود، اصولی را انتخاب می‌کند که وضعیت محرومان را بهبود دهد، مانند سیاست‌هایی که نابرابری‌های اقتصادی را کاهش می‌دهند.

علاوه بر این، رالز مفهوم «اجماع همپوشان» را برای حفظ ثبات در جوامع بسامان پیشنهاد می‌کند (Rawls, 2001). این مفهوم بیان می‌کند که افراد با باورها و ارزش‌های متفاوت می‌توانند بر اصول عدالت توافق کنند، به شرطی که این اصول با دلایل عمومی (و نه باورهای شخصی) توجیه شوند. برای مثال، در یک جامعه لیبرال، مسیحیان، مسلمانان، و

۳،۱ محدودیت‌های وضعیت اولیه و پرده جهل

وضعیت اولیه رالز، که افراد در آن پشت پرده جهل و بدون آگاهی از موقعیت اجتماعی، نژاد، یا استعدادهای خود اصول عدالت را انتخاب می‌کنند، فرض می‌کند که تصمیم‌گیری در شرایط بی‌طرفی به نتایج عادلانه منجر می‌شود. (Rawls, 1971, p. 136) با این حال، این ابزار از منظر جامعه‌شناختی و پست‌مدرن نقدپذیر است. مایکل سندل (۱۹۸۲) استدلال می‌کند که وضعیت اولیه به دلیل انتزاعی بودن بیش‌ازحد، هویت‌های اجتماعی و پیوندهای جمعی را که در تصمیم‌گیری‌های واقعی نقش دارند، نادیده می‌گیرد. در جوامع واقعی، افراد نه تنها بر اساس عقلانیت محض، بلکه تحت تأثیر هویت‌های قومی، ملی، یا طبقاتی عمل می‌کنند. (Sandel, 1982, p. 147) برای مثال، در همه‌پرسی برگزیت (۲۰۱۶)، رأی‌دهندگان بر اساس هویت ملی انگلیسی و نگرانی از مهاجرت تصمیم گرفتند، نه بر اساس بی‌طرفی فرضی پرده جهل (Henderson, 2017). این نشان می‌دهد که ابزار رالز نمی‌تواند پویایی‌های هویتی را که در جوامع معاصر غالب هستند، در نظر بگیرد.

از منظر پست‌مدرن، میشل فوکو (۱۹۷۷) استدلال می‌کند که هر چارچوب عدالت، از جمله وضعیت اولیه، تحت تأثیر روابط قدرت قرار دارد. پرده جهل رالز فرض می‌کند که افراد می‌توانند از پیشینه اجتماعی خود جدا شوند، اما فوکو معتقد است که دانش و تصمیم‌گیری همیشه در شبکه‌های قدرت شکل می‌گیرند. (Foucault, 1977, p. 27) در جنبش جلیقه‌زرها (۲۰۱۸)، اعتراضات به مالیات سوخت نه تنها نتیجه نابرابری اقتصادی، بلکه محصول روابط قدرتی بود که سیاست‌های دولت فرانسه را به نفع نخبگان شهری هدایت کرد. (Spire, 2018) این روابط قدرت، که در وضعیت اولیه رالز غایب هستند، نشان‌دهنده ناکارآمدی این ابزار در تحلیل تعارضات اجتماعی معاصر هستند.

علاوه‌براین، زیگموند باومن (۲۰۰۰) از منظر جامعه‌شناختی پست‌مدرن به «سیالیت» جوامع مدرن اشاره می‌کند، جایی که هویت‌ها و روابط اجتماعی دائماً در حال تغییرند. وضعیت اولیه رالز، که فرض می‌کند افراد در یک جامعه ثابت و بسامان تصمیم‌گیری می‌کنند، نمی‌تواند این سیالیت را در نظر بگیرد. (Bauman, 2000, p. 8) برای مثال، در انتخابات ۲۰۱۶ آمریکا، رأی‌دهندگان به دلیل احساس ناامنی اقتصادی و هویتی به شعارهای پوپولیستی روی آوردند، که با فرض ثبات اجتماعی رالز ناسازگار است. (FactCheck.org, 2015) این نقدها نشان می‌دهند که وضعیت اولیه و پرده جهل در مواجهه با واقعیت‌های اجتماعی پیچیده و سیال ناکافی هستند.

۳،۲ ناکارآمدی اصول عدالت

دو اصل عدالت رالز (برابری و تفاوت) نیز در عمل با محدودیت‌هایی مواجه‌اند. اصل برابری، که بر آزادی‌های اساسی مانند آزادی بیان و مشارکت سیاسی تأکید دارد، گاهی نابرابری‌های اقتصادی را که به نارضایتی اجتماعی منجر می‌شوند، نادیده می‌گیرد. (Rawls, 1971, p. 84) از منظر جامعه‌شناختی، سندل (۱۹۸۲) استدلال می‌کند که تأکید بیش‌ازحد رالز بر آزادی‌های فردی، پیوندهای اجتماعی و مسئولیت‌های جمعی را که برای عدالت واقعی ضروری‌اند، کمرنگ می‌کند. در انتخابات ۲۰۱۶ آمریکا، حمایت از دونالد ترامپ نشان‌دهنده نارضایتی از نابرابری‌های اقتصادی بود که اصل برابری رالز نتوانست به آن پاسخ دهد، زیرا این اصل بیشتر بر حقوق فردی تمرکز دارد تا عدالت توزیعی (Confessore & Yourish, 2016).

از دیدگاه پست‌مدرن، فوکو (۱۹۷۷) اصول عدالت رالز را به دلیل نادیده گرفتن روابط قدرت نقد می‌کند. اصل برابری فرض می‌کند که نهادهای لیبرال می‌توانند حقوق برابر را تضمین کنند، اما فوکو معتقد است که این نهادها خود ابزارهایی برای تداوم قدرت هستند. برای مثال، در جنبش جلیقه‌زرها، سیاست‌های مالیاتی فرانسه، که ظاهراً برای عدالت

هویت‌ها و ارزش‌ها دائماً تغییر می‌کنند و اجماع پایدار دشوار است. برای مثال، در برگزیت، رأی‌دهندگان به دلیل احساس تهدید هویتی به خروج از اتحادیه اروپا رأی دادند، که نشان‌دهنده نبود اجماع همپوشان است. (Becker et al., 2017) این سیالیت با پیش‌فرض رالز درباره ثبات اجتماعی ناسازگار است. همچنین، فوکو (۱۹۸۲) معتقد است که مفهوم جامعه بسامان رالز، باتوجه به روابط عمیقی که در گفتمان‌های اجتماعی شکل می‌گیرند، ساده‌انگارانه است. در جنبش جلیقه‌زرها، اعتراضات نه‌تنها علیه سیاست‌های اقتصادی، بلکه علیه گفتمان نخبه‌گرایی بود که محرومان را به حاشیه می‌راند (Spire ۲۰۱۸). علاوه‌براین، سندل (۱۹۸۲) از منظر جامعه‌شناختی استدلال می‌کند که جامعه بسامان رالز به پیوندهای اجتماعی و ارزش‌های مشترک وابسته است، اما جنبش‌هایی مانند جلیقه‌زرها نشان‌دهنده‌ی گسست این پیوندها و افزایش فردگرایی هستند (Sandel, ۱۹۸۲). این گسست، امکان همکاری منصفانه را که رالز پیش‌فرض قرار داده، تضعیف می‌کند (Williamson, ۲۰۱۸). در نتیجه، مفهوم جامعه بسامان نمی‌تواند به تنهایی به چالش‌های اجتماعی معاصر پاسخ دهد.

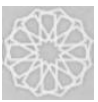
۴ بررسی جنبش‌های اجتماعی معاصر در غرب

جنبش‌های اجتماعی معاصر در جوامع غربی، مانند برگزیت، انتخابات ۲۰۱۶ آمریکا، و جنبش جلیقه‌زرها، با تأکید بر ناسیونالیسم افراطی و مطالبات رفاه اجتماعی، چالش‌های جدی برای نظریه عدالت رالز ایجاد کرده‌اند. این جنبش‌ها، که از ویژگی‌های جوامع بسامان فاصله دارند، ناکارآمدی ابزارهای رالز (وضعیت اولیه، پرده جهل، اصول عدالت) را در مواجهه با هویت‌های ملی، شکاف‌های طبقاتی، و روابط قدرت نشان می‌دهند. این بخش ابتدا ماهیت این جنبش‌ها را بررسی کرده، سپس

زیست‌محیطی طراحی شده بودند، در عمل به نفع نخبگان عمل کردند و محرومان را تحت فشار قرار دادند. (Spire, 2018) این نشان می‌دهد که اصل برابری رالز نمی‌تواند نابرابری‌های نهفته در ساختارهای قدرت را برطرف کند. اصل تفاوت، که نابرابری‌ها را تنها در صورتی مجاز می‌داند که به نفع محروم‌ترین افراد باشد، نیز در عمل ناکارآمد بوده است. (Rawls, 1971, p. 85) از منظر جامعه‌شناختی، باومن (۲۰۰۰) استدلال می‌کند که در جوامع سیال مدرن، نابرابری‌ها اغلب به نفع نخبگان جهانی‌شده عمل می‌کنند، نه محرومان. جنبش جلیقه‌زرها نشان داد که سیاست‌های مالیاتی فرانسه، به‌جای بهبود وضعیت اقشار کم‌درآمد، فشار بیشتری بر آن‌ها وارد کرد. (Viscusi, 2018) این شکست اصل تفاوت را تأیید می‌کند، زیرا نابرابری‌های اقتصادی نه‌تنها به نفع محرومان نبودند، بلکه شکاف طبقاتی را عمیق‌تر کردند. همچنین، از دیدگاه فوکو، اصل تفاوت نمی‌تواند روابط قدرتی را که نابرابری‌ها را توجیه می‌کنند، به چالش بکشد، زیرا این اصل در چارچوب نهادهای لیبرال عمل می‌کند که خود بخشی از ساختار قدرت هستند. (Foucault, 1977)

۳٫۳ نقد مفهوم جامعه بسامان

رالز جوامع لیبرال دموکراتیک را «بسامان» فرض می‌کند، یعنی جوامعی که در آن‌ها همکاری منصفانه و اجماع همپوشان وجود دارد. (Rawls, 2001, p. 8) بااین‌حال، جنبش‌های معاصر نشان‌دهنده این ویژگی‌ها در جوامع غربی نیستند. از منظر جامعه‌شناختی، فوکویاما (۲۰۱۸) استدلال می‌کند که رشد ناسیونالیسم و پوپولیسم، مانند آنچه در برگزیت و انتخابات ۲۰۱۶ آمریکا دیده شد، نتیجه قطبی‌سازی اجتماعی و کاهش اعتماد به نهادهای لیبرال است. (Fukuyama, 2018, p. 92) این قطبی‌سازی با مفهوم جامعه بسامان رالز، که فرض می‌کند شهروندان بر اصول مشترک توافق دارند، در تضاد است. از دیدگاه پست‌مدرن، باومن (۲۰۰۰) جوامع مدرن را «سیال» توصیف می‌کند، جایی که

سه نمونه موردی را تحلیل می‌کند و در نهایت ارتباط آن‌ها با نظریه رالز را توضیح می‌دهد.

۴،۱ ماهیت جنبش‌های اجتماعی معاصر

جنبش‌های اجتماعی دهه‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰، مانند جنبش حقوق مدنی یا ضدجنگ، عمدتاً بر ارزش‌های فرامادی و عدالت‌محور متمرکز بودند و هدفشان تحقق برابری و حقوق بشر بود. (Steven, 1995) در مقابل، جنبش‌های معاصر در جوامع غربی، مانند برگزیت، انتخابات ۲۰۱۶ آمریکا، و جلیقه‌زرها، بر ناسیونالیسم افراطی و مطالبات رفاه اجتماعی تأکید دارند (دانش‌نیا و حسینی، ۱۳۹۴). ناسیونالیسم افراطی، که هویت‌های ملی و قومی را در برابر دیگران قرار می‌دهد، به تفرقه و تضعیف همکاری منصفانه منجر می‌شود. (Hobsbawm, 1990) برای مثال، شعارهایی مانند «کنترل مرزها» در برگزیت یا «اول آمریکا» در کمپین ترامپ نشان‌دهنده اولویت‌دادن به منافع ملی بر همکاری جهانی هستند (Becker et al., 2017; Colvin & Pace, 2017).

رفاه اجتماعی، به معنای زیست بهتر برای حداکثر افراد جامعه، نیز ویژگی بارز این جنبش‌هاست (Segal, 2010). برخلاف جنبش‌های عدالت‌محور گذشته، که بر برابری ساختاری تأکید داشتند، جنبش‌های معاصر اغلب بر مطالبات مادی کوتاه‌مدت، مانند کاهش مالیات یا افزایش دستمزد، تمرکز دارند. جنبش جلیقه‌زرها در فرانسه نمونه‌ای از این رویکرد است، جایی که اعتراضات به افزایش مالیات سوخت به مطالبات گسترده‌تر برای بهبود شرایط اقتصادی اقشار کم‌درآمد منجر شد (Spire, 2018). این تغییر ماهیت، نظریه رالز را که برای جوامعی با همکاری منصفانه و توافق بر خیرهای اولیه طراحی شده، به چالش می‌کشد. رالز فرض می‌کند که افراد در جامعه بسامان برای آزادی و فرصت رقابت می‌کنند، اما این جنبش‌ها نشان می‌دهند که هویت‌های ملی و مطالبات مادی بر تصمیم‌گیری‌ها غالب شده‌اند (بشریه، ۱۳۷۵). این

تضاد، زمینه را برای تحلیل نمونه‌های موردی فراهم می‌کند.

۴،۲ تحلیل نمونه های موردی جنبش‌های معاصر

۴،۲،۱ برگزیت

همه‌پرسی خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا در سال ۲۰۱۶، معروف به برگزیت، نمونه‌ای برجسته از جنبشی است که ترکیبی از ناسیونالیسم افراطی و مطالبات رفاه اجتماعی را نشان می‌دهد. رأی‌دهندگان به خروج، عمدتاً به دلیل نگرانی از مهاجرت، ازدست‌دادن حاکمیت ملی، و مقررات اتحادیه اروپا، به کمپین «ترک» رأی دادند. (Becker et al., 2017) این تصمیم با اصل برابری رالز، که بر حقوق برابر برای همه تأکید دارد، در تضاد است، زیرا حقوق مهاجران، به‌ویژه کارگران اروپایی، نادیده گرفته شد. (Henderson, 2017) برای مثال، کاهش دسترسی مهاجران به بازار کار بریتانیا پس از برگزیت، برابری فرصت‌ها را که رالز ضروری می‌داند، نقض کرد (Rawls, 1971, p. 84).

همچنین، برگزیت با اصل تفاوت رالز، که نابرابری‌ها را تنها در صورتی توجیه می‌کند که به نفع محروم‌ترین افراد باشد، مغایرت دارد. تحلیل‌های اقتصادی نشان می‌دهند که خروج از اتحادیه اروپا به کاهش رشد اقتصادی و فرصت‌های شغلی، به‌ویژه برای اقشار کم‌درآمد، منجر شد (Guay et al., 2016). کمپین برگزیت با وعده‌هایی مانند «بازگرداندن کنترل» و بهبود اقتصادی، احساسات ناسیونالیستی را تحریک کرد، اما در عمل، محرومان از تبعات اقتصادی آن آسیب دیدند. (Marsh, 2018) از منظر رالز، این جنبش نشان‌دهنده شکست اجماع همپوشان است، زیرا رأی‌دهندگان به جای توافق بر اصول مشترک، بر هویت ملی تأکید کردند. (Rawls, 2001) برگزیت نمونه‌ای از ناکارآمدی ابزارهای رالز در مواجهه با ناسیونالیسم افراطی است (دهشیری و کریمی مهر، ۱۳۹۸).

۴،۲،۲ انتخابات ۲۰۱۶ آمریکا

انتخاب دونالد ترامپ در انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۱۶ آمریکا با شعار «آمریکا را دوباره بزرگ کنیم» نمونه دیگری از رشد ناسیونالیسم افراطی و مطالبات رفاه اجتماعی است. کمپین ترامپ بر نگرانی‌هایی مانند ازدست دادن مشاغل به دلیل جهانی سازی، مهاجرت، و کاهش قدرت ملی تمرکز داشت. (Confessore & Yourish, 2016) تصمیم آمریکا برای خروج از توافق پاریس در ۲۰۱۷، که با هدف حمایت از صنایع داخلی مانند زغال سنگ انجام شد، نمونه‌ای از اولویت دادن به منافع ملی کوتاه مدت بر همکاری جهانی است (Colvin & Pace, 2017). این اقدام با مفهوم جامعه بسامان رالز، که همکاری منصفانه را برای خیر مشترک ضروری می‌داند، در تضاد است. (Rawls, 2001, p. 8).

از منظر رالز، اظهارات گمراه کننده و قطبی ساز ترامپ، مانند ادعاهای نادرست درباره مهاجران، نشان دهنده ضعف اجماع همپوشان در جامعه‌ای است که رالز آن را پیش فرض نظریه خود قرار داده بود. (FactCheck.org, 2015; Dale, 2018) اصل برابری رالز، که بر حقوق برابر تأکید دارد، نیز در این جنبش نقض شد، زیرا سیاست‌های پیشنهادی، مانند محدودیت‌های مهاجرتی، گروه‌های خاصی را به حاشیه راند. همچنین، اصل تفاوت رالز، که نابرابری‌ها را به نفع محرومان توجیه می‌کند، محقق نشد، زیرا سیاست‌های اقتصادی، مانند کاهش مالیات برای ثروتمندان، شکاف طبقاتی را عمیق تر کرد. (Fukuyama, 2018) این جنبش نشان می‌دهد که ابزارهای رالز، مانند وضعیت اولیه، نمی‌توانند پویایی‌های پوپولیستی و هویت محور را که بر تصمیم‌گیری‌های اجتماعی غالب شده‌اند، تحلیل کنند (لسناف، ۱۳۸۵).

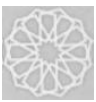
۴،۲،۳ جنبش جلیقه زردها

جنبش جلیقه زردها در فرانسه، که در نوامبر ۲۰۱۸ به دلیل افزایش مالیات سوخت آغاز شد، نمونه‌ای از اعتراضات رفاه اجتماعی است که به مطالبات

گسترده تر برای کاهش نابرابری و بهبود شرایط اقتصادی منجر شد. (Spire, 2018) این جنبش، که توسط اقشار کم درآمد و ساکنان مناطق غیرشهری هدایت شد، نشان دهنده نارضایتی از سیاست‌هایی بود که به جای حمایت از محرومان، فشار بیشتری بر آن‌ها وارد کرد. (Williamson, 2018) از منظر رالز، این جنبش شکست اصل تفاوت را نشان می‌دهد، زیرا مالیات سوخت، که ظاهراً برای اهداف زیست محیطی طراحی شده بود، به طور نامتناسبی اقشار محروم را تحت تأثیر قرار داد، بدون اینکه منفعتی برای آن‌ها داشته باشد. (Rawls, 1971, p. 85; Viscusi, 2018) نبود گفت و گوی عمومی مؤثر بین دولت و معترضان، که منجر به تشدید اعتراضات شد، با ایده اجماع همپوشان رالز در تضاد است. (Rawls, 2001) معترضان جلیقه زرد نه تنها علیه مالیات، بلکه علیه نخبه گرایی و بی توجهی دولت به نیازهای محرومان اعتراض کردند. (Smith, 2018) این جنبش نشان دهنده ناکارآمدی وضعیت اولیه رالز است، زیرا فرض بی طرفی در تصمیم‌گیری نمی‌تواند تعارضات طبقاتی عمیقی را که در این اعتراضات بروز کرد، توضیح دهد (پتريک، ۱۳۸۱). جلیقه زردها نمونه‌ای از چالش‌هایی هستند که نظریه رالز در برابر مطالبات رفاه اجتماعی با آن مواجه است (دهشیری و کریمی مهر، ۱۳۹۸).

۴،۳ ارتباط جنبش‌ها با نظریه رالز

جنبش‌های برگزیت، انتخابات ۲۰۱۶ آمریکا، و جلیقه زردها ناکارآمدی ابزارهای نظریه رالز را در مواجهه با واقعیت‌های اجتماعی معاصر نشان می‌دهند. وضعیت اولیه و پرده چهل رالز فرض می‌کنند که افراد بدون آگاهی از هویت یا منافع شخصی خود تصمیم‌گیری می‌کنند، اما این جنبش‌ها نشان دهنده غلبه هویت‌های ملی (در برگزیت و انتخابات ۲۰۱۶) و مطالبات مادی (در جلیقه زردها) بر تصمیم‌گیری‌های اجتماعی هستند (Becker et al., 2017; Spire, 2018). برای مثال، رأی دهندگان برگزیت به جای در نظر گرفتن منافع عمومی، بر هویت

جلیقه زردها، این اولویت بندی می تواند نابرابری های اقتصادی را تشدید کند. (Spire, 2018) پیشنهاد می شود که در شرایط بحران، مانند افزایش اعتراضات رفاه طلبانه، اصل تفاوت موقتاً اولویت یابد. برای مثال، سیاست هایی مانند افزایش حداقل دستمزد یا کاهش مالیات برای اقشار کم درآمد می توانند نارضایتی های اجتماعی را کاهش دهند، همان طور که در پاسخ به جلیقه زردها دولت فرانسه اقدام به لغو مالیات سوخت کرد. (Viscusi, 2018) این انعطاف پذیری به نظریه رالز امکان می دهد تا با نیازهای فوری محرومان سازگار شود، بدون اینکه آزادی های اساسی به طور کامل نادیده گرفته شوند.

مزیت این رویکرد، پاسخگویی سریع به مطالبات رفاه اجتماعی است که از قطبی سازی جلوگیری می کند. با این حال، محدودیت آن خطر تضعیف آزادی های اساسی در بلندمدت است، به ویژه اگر اولویت بندی اصل تفاوت به سوءاستفاده سیاسی منجر شود (بشریه، ۱۳۷۵). برای رفع این مشکل، معیارهای مشخصی برای بازگشت به اولویت اصل برابری باید تعریف شود، مانند کاهش شکاف های طبقاتی به سطح معین.

۵٫۲ گسترش عدالت به سطح بین المللی

ناسیونالیسم افراطی، که در برگزیت و انتخابات ۲۰۱۶ آمریکا برجسته بود، همکاری منصفانه را که رالز برای جامعه بسامان ضروری می داند، تضعیف می کند (Becker et al., 2017; Colvin & Pace, 2017). برای مقابله با این چالش، پیشنهاد می شود نظریه رالز از عدالت ملی به عدالت جهانی گسترش یابد. فوکویاما (۲۰۱۸) استدلال می کند که هویت های ملی در جهانی سازی تضعیف شده اند و نیاز به همکاری بین المللی برای حل مسائل جهانی، مانند تغییرات اقلیمی، افزایش یافته است (Fukuyama, 2018, p. 112). سازمان ملل یا توافق های بین المللی، مانند توافق پاریس، می تواند ناسیونالیسم را مهار کند.

ملی انگلیسی تمرکز کردند، که با فرض بی طرفی رالز ناسازگار است. (Henderson, 2017)

اصل تفاوت رالز نیز در این جنبش ها نقض شده است. در جلیقه زردها، سیاست های مالیاتی به ضرر محرومان عمل کرد، و در برگزیت، تبعات اقتصادی به کاهش فرصت ها برای اقشار کم درآمد منجر شد (Guay et al., 2016; Viscusi, 2018). نبود اجماع همپوشان در این جنبش ها، که با قطبی سازی و تفرقه همراه بود، نشان دهنده فاصله جوامع غربی از مفهوم جامعه بسامان رالز است (Fukuyama, 2018; Rawls, 2001). این جنبش ها تأیید می کنند که نظریه رالز، با وجود قدرت نظری، در تحلیل تعارضات هویتی و مادی معاصر ناکافی است و نیاز به بازنگری دارد (دانش نیا و حسینی، ۱۳۹۴؛ نقوی، ۱۳۸۶).

۵ پیشنهادهای اصلاحی برای نظریه رالز

نقدهای ارائه شده در بخش های قبلی نشان می دهند که نظریه عدالت رالز، با وجود قدرت نظری، در مواجهه با چالش های ناسیونالیسم افراطی و مطالبات رفاه اجتماعی معاصر ناکافی است. برای انطباق این نظریه با واقعیت های اجتماعی جوامع غربی، چهار پیشنهاد اصلاحی ارائه می شود: انعطاف پذیری در اولویت بندی اصول عدالت، گسترش عدالت به سطح بین المللی، تکمیل ابزار وضعیت اولیه، و تقویت اجماع همپوشان. این پیشنهادها با هدف رفع محدودیت های شناسایی شده در جنبش های برگزیت، انتخابات ۲۰۱۶ آمریکا، و جلیقه زردها ارائه شده اند.

۵٫۱ انعطاف پذیری در اولویت بندی اصول عدالت

رالز اصل برابری (آزادی های اساسی) را بر اصل تفاوت (عدالت توزیعی) اولویت می دهد (Rawls, 1971, p. 84). با این حال، در جوامعی با شکاف های طبقاتی عمیق، مانند فرانسه در زمان جنبش

۵٫۴ تقویت اجماع همپوشان

اجماع همپوشان رالز، که توافق بر اصول عدالت را در جوامع متنوع ممکن می‌سازد، در جنبش‌های معاصر مانند جلیقه‌زرها و انتخابات ۲۰۱۶ آمریکا به دلیل قطبی‌سازی اجتماعی تضعیف شده است (Rawls, 2001; Fukuyama, 2018). پیشنهاد می‌شود که گفت‌وگوی عمومی از طریق ایجاد فضاهای محلی و ملی تقویت شود تا گروه‌های اجتماعی با منافع متضاد به توافق برسند. برای مثال، در پاسخ به جلیقه‌زرها، دولت فرانسه مناظره‌های ملی برگزار کرد که به کاهش تنش‌ها کمک کرد (Williamson, 2018). این فضاها می‌توانند از طریق شوراهای محلی، رسانه‌های عمومی، یا پلتفرم‌های آنلاین ایجاد شوند. مزیت این رویکرد، کاهش قطبی‌سازی و تقویت همکاری منصفانه است که رالز آن را ضروری می‌داند. محدودیت آن، مقاومت گروه‌های افراطی در برابر گفت‌وگو است، همان‌طور که در برگزیت دیده شد (Becker et al., 2017). برای رفع این مشکل، باید تسهیل‌گران بی‌طرف و آموزش‌های مدنی برای ترویج گفت‌وگوی سازنده ارائه شوند (رالز، ۱۳۷۶). این رویکرد به نظریه رالز امکان می‌دهد تا با چالش‌های اجتماعی معاصر، مانند تفرقه و ناسیونالیسم، بهتر مقابله کند.

۶ نتیجه‌گیری

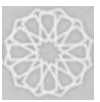
این مطالعه با بررسی نظریه عدالت جان رالز و نقد آن در مواجهه با جنبش‌های اجتماعی معاصر در جوامع غربی، مانند برگزیت، انتخابات ۲۰۱۶ آمریکا، و جنبش جلیقه‌زرها، نشان داد که ابزارها و اصول رالز در برابر چالش‌های ناسیونالیسم افراطی، مطالبات رفاه اجتماعی، و روابط قدرت ناکافی هستند. نظریه «عدالت به مثابه انصاف» رالز، با ابزارهایی مانند وضعیت اولیه، پرده جهل، و اصول برابری و تفاوت، برای جوامع بسامان طراحی شده که در آن‌ها همکاری منصفانه و اجماع همپوشان وجود دارد (Rawls, 1971, 2001). با این حال، تحلیل‌های جامعه‌شناختی و پست‌مدرن، با استناد

این رویکرد به رالز امکان می‌دهد تا با جنبش‌های ناسیونالیستی، مانند خروج آمریکا از توافق پاریس، مقابله کند (Colvin & Pace, 2017). مزیت آن ایجاد چارچوبی برای همکاری جهانی است که هویت‌های ملی را تعدیل می‌کند. محدودیت این پیشنهاد، مقاومت دولت‌های ملی‌گرا در برابر نهادهای جهانی است، همان‌طور که در برگزیت دیده شد (Marsh, 2018). برای رفع این مشکل، باید مشوق‌هایی مانند مزایای اقتصادی برای همکاری بین‌المللی طراحی شود. (دانش‌نیا و حسینی، ۱۳۹۴)

۵٫۳ تکمیل ابزار وضعیت اولیه

وضعیت اولیه رالز، که فرض می‌کند افراد پشت پرده جهل بدون آگاهی از هویت خود تصمیم‌گیری می‌کنند، هویت‌های اجتماعی مانند قومیت و طبقه را نادیده می‌گیرد (Rawls, 1971, p. 136). سندل (۱۹۸۲) معتقد است که این ابزار به دلیل انتزاعی بودن، نمی‌تواند پویایی‌های هویتی معاصر را تحلیل کند (Sandel, 1982, p. 147). پیشنهاد می‌شود که ملاحظات هویتی، مانند طبقه، قومیت، و جنسیت، به وضعیت اولیه اضافه شوند تا تصمیم‌گیری‌ها واقعیت‌های اجتماعی را بهتر منعکس کنند. برای مثال، در برگزیت، اگر رأی‌دهندگان هویت‌های مهاجران را در تصمیم‌گیری خود در نظر می‌گرفتند، ممکن بود نتایج عادلانه‌تری حاصل شود (Henderson, 2017).

مزیت این رویکرد، انطباق وضعیت اولیه با جوامع متنوع و سیال معاصر است که باومن (۲۰۰۰) آن‌ها را توصیف می‌کند (Bauman, 2000, p. 8). محدودیت آن پیچیدگی بیشتر در طراحی وضعیت اولیه است، زیرا افزودن هویت‌ها ممکن است بی‌طرفی را تضعیف کند. برای رفع این مشکل، می‌توان از مدل‌های شبیه‌سازی اجتماعی استفاده کرد تا تأثیر هویت‌ها بر تصمیم‌گیری‌ها تحلیل شود (لاوت، ۱۳۹۶).

به دیدگاه‌های سندل (۱۹۸۲)، فوکو (۱۹۷۷)، و باومن (۲۰۰۰)، نشان دادند که این ابزارها نمی‌توانند پویایی‌های هویتی، شکاف‌های طبقاتی، و سیالیت جوامع مدرن را به‌طور کامل توضیح دهند.

نقد‌های ارائه‌شده در این مقاله بر سه محور متمرکز بودند. نخست، وضعیت اولیه و پرده جهل به‌دلیل انتزاعی‌بودن بیش‌ازحد، هویت‌های اجتماعی و روابط قدرت را که در تصمیم‌گیری‌های واقعی نقش دارند، نادیده می‌گیرند. برای مثال، در برگزیت، رأی‌دهندگان بر اساس هویت ملی انگلیسی عمل کردند، نه بی‌طرفی فرضی. (Henderson, 2017) دوم، اصول برابری و تفاوت در عمل نتوانسته‌اند نابرابری‌های اقتصادی را که به نارضایتی در جنبش‌هایی مانند جلیقه‌زدها منجر شد، برطرف کنند. (Spire, 2018) سوم، مفهوم جامعه بسامان رالز با واقعیت‌های قطبی‌سازی و کاهش اعتماد به نهادهای لیبرال، مانند آنچه در انتخابات ۲۰۱۶ آمریکا دیده شد، ناسازگار است. (Fukuyama, 2018) این نقدها تأیید می‌کنند که نظریه رالز، با وجود چارچوب نظری قوی، نیاز به بازنگری دارد تا با پیچیدگی‌های اجتماعی معاصر همخوانی پیدا کند.

بررسی جنبش‌های اجتماعی معاصر نشان داد که ناسیونالیسم افراطی و مطالبات رفاه‌اجتماعی، برخلاف پیش‌فرض‌های رالز، همکاری منصفانه را تضعیف کرده‌اند. برگزیت با اولویت‌دادن به هویت ملی، حقوق مهاجران و فرصت‌های اقتصادی را محدود کرد. (Becker et al., 2017) انتخابات ۲۰۱۶ آمریکا با پوپولیسم و خروج از توافق پاریس، مفهوم اجماع همپوشان را به چالش کشید (Colvin & Pace, 2017). جنبش جلیقه‌زدها نیز شکست اصل تفاوت را نشان داد، زیرا سیاست‌های مالیاتی به ضرر محرومان عمل کرد. (Viscusi, 2018) این جنبش‌ها تأیید می‌کنند که ابزارهای رالز در تحلیل تعارضات هویتی و مادی معاصر ناکافی هستند و نیاز به اصلاح دارند. (دانش‌نیا و حسینی، ۱۳۹۴)

برای رفع این محدودیت‌ها، چهار پیشنهاد اصلاحی ارائه شد. نخست، انعطاف‌پذیری در

اولویت‌بندی اصول عدالت، با تأکید بر اصل تفاوت در شرایط بحران، می‌تواند به مطالبات رفاه‌اجتماعی پاسخ دهد، همان‌طور که در پاسخ به جلیقه‌زدها دیده شد. (Spire, 2018) دوم، گسترش عدالت به سطح بین‌المللی، با تقویت همکاری جهانی، می‌تواند ناسیونالیسم را مهار کند. (Fukuyama, 2018) سوم، تکمیل وضعیت اولیه با افزودن ملاحظات هویتی، مانند طبقه و قومیت، آن را با جوامع متنوع سازگار می‌کند. (Sandel, 1982) چهارم، تقویت اجماع همپوشان از طریق گفت‌وگوی عمومی می‌تواند قطبی‌سازی را کاهش دهد، همان‌طور که مناظره‌های ملی در فرانسه نشان داد. (Williamson, 2018) این پیشنهادها، اگرچه محدودیت‌هایی مانند مقاومت سیاسی یا پیچیدگی اجرایی دارند، راه‌هایی عملی برای بهبود نظریه رالز ارائه می‌دهند.

اهمیت بازنگری نظریه رالز در توانایی آن برای پاسخگویی به چالش‌های معاصر نهفته است. جوامع غربی امروز با افزایش نابرابری، قطبی‌سازی، و رشد پوپولیسم مواجه‌اند که نهادهای لیبرال را تهدید می‌کنند. (Marsh, 2018) نظریه رالز، با چارچوبی که بر آزادی و برابری تأکید دارد، می‌تواند با اصلاحات پیشنهادی به‌عنوان راهنمایی برای سیاست‌گذاری عادلانه عمل کند. برای مثال، سیاست‌هایی که شکاف‌های طبقاتی را کاهش دهند یا گفت‌وگوی عمومی را تقویت کنند، می‌توانند اعتماد به نهادها را بازسازی کنند (بشریه، ۱۳۷۵).

برای تحقیقات آینده، پیشنهاد می‌شود نظریه رالز با سایر نظریه‌های عدالت، مانند نظریه‌های مانند عدالت جهانی، مقایسه شود تا نقاط قوت و ضعف آن بهتر مشخص گردد (واعظی، ۱۳۹۳). همچنین، تحلیل تجربی بیشتری از جنبش‌های اجتماعی در سایر مناطق، مانند آسیا یا خاورمیانه، می‌تواند کارآمدی اصلاحات پیشنهادی را آزمایش کند. علاوه‌براین، بررسی تأثیر فناوری‌های دیجیتال، مانند رسانه‌های اجتماعی، بر اجماع همپوشان می‌تواند به درک بهتر قطبی‌سازی کمک کند (نقوی،

سیاسی کمک می‌کند، بلکه راه را برای ایجاد سیاست‌هایی که آزادی و برابری را توأمان تضمین می‌کنند، هموار می‌سازد (رالز، ۱۳۸۳).

تعارض منافع

نویسندگان اعلام می‌کنند که هیچ‌گونه تعارض منافی وجود ندارد.

۱۳۸۶). در نهایت، این مطالعه نشان داد که نظریه عدالت رالز، با وجود محدودیت‌ها، همچنان چارچوبی ارزشمند برای تحلیل عدالت اجتماعی است. با اعمال اصلاحات پیشنهادی، این نظریه می‌تواند به جوامع مختلف کمک کند تا با چالش‌های ناسیونالیسم، نابرابری، و قطبی‌سازی مقابله کنند و به‌سوی جوامعی عادلانه‌تر حرکت کنند. بازنگری نظریه رالز نه تنها به حفظ پایداری آن در فلسفه

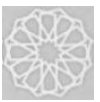

منابع

- بشریه، ح. (۱۳۷۵). تاریخ اندیشه‌ها و جنبش‌های سیاسی در قرن بیستم: فلسفه سیاسی جان رالز. اطلاعات سیاسی-اقتصادی، (۱۰۹-۱۱۰)، ۳۷-۴۵.
- پتریک، ف. (۱۳۸۱). نظریه رفاه: سیاست اجتماعی چیست (ه. همایون‌پور، مترجم). گام نو.
- دانش‌نیا، ف.، و حسینی، ط. (۱۳۹۴). جهانی شدن و تحول ماهیت جنبش‌های اجتماعی. فصلنامه مطالعات راهبردی جهانی شدن، (۵)، ۹۳-۱۲۹.
- دهشیری، م.، و کریمی مهر، ف. (۱۳۹۸). جنبش جلیقه‌زرها در فرانسه: زمینه‌ها، روندها و پیامدها. پژوهشنامه رسانه بین‌الملل، (۴)، ۴۱-۱۱.
- رالز، ج. (۱۳۷۶). عدالت و انصاف. نقد و نظر، (۲-۳)، ۱۲-۲۵.
- Bauman, Z. (2000). Liquid modernity. Polity Press.
- Becker, S. O., Fetzer, T., & Novy, D. (2017). Who voted for Brexit? A comprehensive district-level analysis. Economic Policy, 32(92), 601-650. <https://doi.org/10.1093/epolic/ix012>
- Colvin, J., & Pace, J. (2017, June 2). Trump to pull out of Paris climate agreement. Pittsburgh Post-Gazette. <https://www.post-gazette.com>
- Confessore, N., & Yourish, K. (2016, March 16). Measuring Donald Trump's mammoth advantage in free media. The New York Times. <https://www.nytimes.com>
- Dale, D. (2018, October 22). Donald Trump's strategy as midterms approach: Lies and fear-mongering. Toronto Star. <https://www.thestar.com>
- FactCheck.org. (2015, December 21). The king of whoppers: Donald Trump. <https://www.factcheck.org/2015/12/the-king-of-whoppers-donald-trump/>
- Foucault, M. (1977). Discipline and punish: The birth of the prison (A. Sheridan, Trans.). Penguin Books.
- Foucault, M. (1982). The subject and power. Critical Inquiry, 8(4), 777-795. <https://doi.org/10.1086/448181>
- رالز، ج. (۱۳۸۳). عدالت به مثابه انصاف (ع. ثابتی، مترجم). ققنوس.
- رالز، ج. (۱۳۸۵). نظریه عدالت. حقوق اسلامی، (۶-۷)، ۲۲۳-۲۶۶.
- لاوتر، ف. (۱۳۹۶). راهنمای خواندن رالز: نظریه‌ای درباره عدالت (م. م. عباسی، مترجم). ترجمان علوم انسانی.
- لسناف، م. (۱۳۸۵). فیلسوفان سیاسی قرن بیستم (خ. دیهیمی، مترجم). نشر ماهی.
- نقوی، س. (۱۳۸۶). جنبش‌های اجتماعی جدید در عصر جهانی شدن و تأثیر آن بر توسعه سیاسی در ایران. دانشنامه حقوق و سیاست، (۷)، ۹۹-۱۱۶.
- واعظی، ا. (۱۳۹۳). نقد و بررسی نظریه‌های عدالت. مؤسسه امام خمینی.

- Fukuyama, F. (2018). Identity: The demand for dignity and the politics of resentment. Farrar, Straus and Giroux.
- Guay, T., Berezin, M., & Harris, P. (2016, June 24). Britain exits the EU: How Brexit will hit America. The Conversation.
<https://theconversation.com>
- Henderson, A. C. (2017). How Brexit was made in England. The British Journal of Politics and International Relations, 19(4), 631-646.
<https://doi.org/10.1177/1369148117730542>
- Hobsbawm, E. J. (1990). Nations and nationalism since 1780. Cambridge University Press.
- Kedourie, E. (1960). Nationalism. Hutchinson.
- Marsh, D. (2018). Brexit and the politics of truth. British Politics, 13(1), 79-89.
<https://doi.org/10.1057/s41293-018-0076-x>
- Philips, S. (2015, December 12). Paris climate talks: France releases 'ambitious, balanced' draft agreement at COP21. ABC Australia.
<https://www.abc.net.au>
- Rawls, J. (1971). A theory of justice. Harvard University Press.
- Rawls, J. (2001). Justice as fairness: A restatement (E. Kelly, Ed.). Harvard University Press.
- Sandel, M. J. (1982). Liberalism and the limits of justice. Cambridge University Press.
- Segal, E. (2010). Social welfare policy and social programs: A values perspective (2nd ed.). Brooks/Cole, Cengage Learning.
- Smith, S. (2018, December 2). The Champs-Élysées in Paris became a blazing battleground. Here's why. NBC News.
<https://www.nbcnews.com>
- Spire, A. (2018, December 1). Aux sources de la colère contre l'impôt. Le Monde Diplomatique.
<https://www.monde-diplomatique.fr/2018/12/SPIRE/59371>
- Steven, M. B. (1995). New social movements theories. The Sociological Quarterly, 36(3), 441-464.
<https://doi.org/10.1111/j.1533-8525.1995.tb00449.x>
- Sutter, J., & Berlinger, J. (2015, December 12). Final draft of climate deal formally accepted in Paris. CNN.
<https://www.cnn.com>
- Viscusi, G. (2018, December 3). Macron fights on two fronts as French, German risks collide. Bloomberg News.
<https://www.bloomberg.com>
- West, H. R. (2006). The Blackwell guide to Mill's utilitarianism. Blackwell Publishing.
<https://doi.org/10.1002/9780470776483>

- Williamson, L. (2018, December 19). The gilets jaunes. BBC News.

<https://www.bbc.co.uk>